

RIGSREVISIONEN

Rigsrevisionens notat om beretning om
Danmarks indsats i Arktis

revision
revision

revision

Juni 2018

Opfølgning i sagen om Danmarks indsats i Arktis (nr. 16/2012)

12. juni 2018

RN 704/18

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om Danmarks indsats i Arktis, som blev indledt med en beretning i 2013. Vi har tidligere behandlet sagen i notater til Statsrevisorerne af 21. februar 2014 og af 1. november 2016.

KONKLUSION

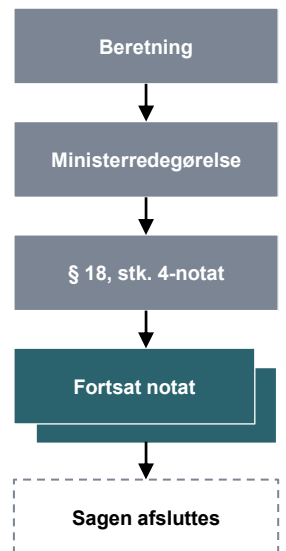
De danske myndigheder har fortsat arbejdet på at forbedre indsatserne for havmiljøet og havmiljøberedskabet i rigsfællesskabets dele af Arktis, dvs. Færøerne og Grønland.

Rigsrevisionen finder Forsvarsministeriets arbejde med at styrke opgaveløsningen og havmiljøberedskabet i Arktis tilfredsstillende. Rigsrevisionen finder ligeledes Forsvarsministeriets arbejde med at fastsætte og opfylde mål for havmiljøanrån tilfredsstillende. Endelig finder Rigsrevisionen opdateringen af retsgrundlaget for beskyttelse af havmiljøet tilfredsstillende. Rigsrevisionen vurderer, at disse 3 dele af sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen baserer denne konklusion på følgende:

- Forsvarsministeriets arbejde med at styrke opgaveløsningen og havmiljøberedskabet i Grønland følger anbefalingerne fra Forsvarsministeriets analyserapporter. Således vil Danmarks fremtidige havmiljøberedskab i Grønland være egnet til arktiske forhold, kunne ibrugtages hurtigt andre steder i Grønland og bestå af forskellige bekæmpelsesmetoder, hvorfra den mest hensigtsmæssige metode kan vælges. Forsvarsministeriet har endvidere afklaret forventningerne til dansk assistance til Grønland i tilfælde af omfattende forurening inden for 3 sømil.
- Forsvarsministeriets målfastsættelse og målopfyldelse understøtter nu en indsats mod de skibe, der indebærer størst risici for mennesker og miljø i Grønland. Forsvarsministeriet har indfriet de kvantitative og risikofokuserede kvalitative mål i både 2016 og 2017.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

- Miljø- og Fødevareministeriets lovforslag til opdatering af retsgrundlaget for beskyttelse af havmiljøet i Grønland blev vedtaget ultimo 2017 uden ændringer. Grønlands Landsting, Inatsisartut, havde inden da tilsluttet sig lovforslaget i maj 2017. Loven trådte i kraft den 1. januar 2018. Dermed har miljø- og fødevareministeren bl.a. fået bemyndigelse til at fastsætte yderligere regler via bekendtgørelser, så fremtidige internationale regler som udgangspunkt kan implementeres på en enkelt måde.

Rigsrevisionen konstaterer, at der endnu ikke foreligger en ny plan for Geodatastyrelsens produktion af grønlandske søkort, og at der ikke er færdiggjort grønlandske søkort i 2016 eller i 2017. Det vides derfor ikke, hvornår det sidste af de 73 oprindeligt planlagte søkort kan leveres. Geodatastyrelsen vurderer, at produktionen frem til udgangen af 2020 vil være under genetablering.

Rigsrevisionen vil fortsat følge udviklingen og orientere Statsrevisorerne om:

- Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets arbejde med at producere de 41 resterende søkort, herunder etableringen af et nyt produktionssystem hos Geodatastyrelsen efter udflytningen.

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i september 2013 en beretning om Danmarks indsats i Arktis. Beretningen handlede om de danske myndigheders indsatser for sikker sejlads, SAR-beredskabet samt havmiljø og havmiljøberedskab i rigsfællesskabets dele af Arktis, dvs. Færøerne og Grønland.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det foruroligende, at Danmarks indsats ikke i alle tilfælde var tilpasset de ændrede risici for mennesker og miljø, som følger af den øgede sejlads i de grønlandske farvande.

SAR-beredskabet (Search And Rescue) er eftersøgnings- og redningsberedskabet.

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Opfølgningspunkt	Status
1. Statsministeriets præcisering af ansvarsfordelingen mellem Justitsministeriet og Forsvarsministeriet for eftersøgnings- og redningsberedskabet (SAR).	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 21. februar 2014.
2. Erhvervs- og Vækstministeriets implementering af skærpede nationale tiltag og løbende afklaring af, hvordan internationale og nationale tiltag bedst kan forebygge skibssulykker i de grønlandske farvande.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 1. november 2016.
3. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets arbejde med at sikre, at produktionen af søkort for Grønland følger den fastlagte plan frem mod målet om 73 søkort i 2018 (Geodatastyrelsen overgik fra Miljøministeriet til Energi-, Forsyning- og Klimaministeriet i juni 2015).	Behandles i dette notat.
4. Forsvarsministeriets kontrol med skibe i grønlandske farvande ved at gennemføre havmiljøanråb.	Behandles i dette notat.
5. Forsvarsministeriets initiativ for at få havmiljøspecialister ombord på Forsvarets skibe i Arktis og ministerens initiativer – baseret på resultaterne af analysen af opgaveløsningen i Arktis – på SAR-området og til bekæmpelse af havmiljøforurening.	Første del af opfølgningspunktet om ombordværende havmiljøspecialister er afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 1. november 2016. Sidste del af punktet behandles i dette notat.
6. Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering af behovet for opdatering af retsgrundlaget for beskyttelse af havmiljøet, herunder om Miljø- og Fødevarerministeriet og Forsvarsministeriet vurderer, om opfølgningen på havmiljøanordningen kan styrkes.	Behandles i dette notat.

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

5. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på de punkter, der ikke tidligere er afsluttet.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Ministeriernes initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets, Forsvarsministeriets og Miljø- og Fødevarerministeriets initiativer i forhold til de udestående opfølgningspunkter. Gennemgangen er baseret på møder med og materiale fra ministerierne.

7. Vi har siden afgivelsen af notat til Statsrevisorerne af 1. november 2016 fulgt områderne ved materiale gennemgang og har løbende været i dialog med ministerierne. Vi har afventet de initiativer, som Forsvarsministeriet vil sætte i værk på baggrund af analyserne, hvilket bl.a. hænger sammen med Miljø- og Fødevarerministeriets vurdering af behovet for en opdatering af retsgrundlaget for beskyttelse af havmiljøet. Endelig har vi afventet en opfølgning på, om Geodatastyrelsens produktionssystem til søkort blev genetableret efter udflytningen, så målet om at producere de resterende 41 søkort kunne indfries.

Søkortlægning

Nye søkort udarbejdes på basis af ældre søkort og nye søopmålinger, nye landkort over kystlinjen samt indberetninger fra myndigheder og borgere om ændringer af forhold til søs. Derved bliver søkortene mere nøjagtige. Derefter kan de bruges til GPS-baseret navigation, som de ældre kort ikke understøtter.

Søkort i papirformat og i elektronisk format

Et søkort skulle efter aftalen med Grønlands Selvstyre leveres både i papirformat og i elektronisk format. Papirformatet har været styrende for processen og for drøftelser mellem Geodatastyrelsen og selvstyret om den årlige produktion. Det elektroniske format produceres normalt få måneder efter papirformatet.

Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets produktion af søkort for Grønland

8. Statsrevisorerne bemærkede, at det med de ændrede risici var særligt væsentligt, at de danske myndigheder styrkede de forebyggende indsatser i Arktis.

9. Det fremgik af beretningen, at Geodatastyrelsen (tidligere Miljø- og Fødevareministeriet nu Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet) opdaterer og udarbejder nye søkort for bl.a. at undgå skibssulykker i de grønlandske farvande. Produktionen skulle øges væsentligt for at nå det fastsatte mål om 73 søkort i 2018. Forudsætningen for at nå målet var et nyt produktionssystem, som fortsat krævede udvikling. Styrelsen ville prioritere udviklingen af dette produktionssystem for at sikre, at målet om de 73 nye søkort i 2018 kunne nås.

10. Miljøministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at Geodatastyrelsens produktionssystem løbende blev optimeret for at opnå en gradvist øget produktion pr. år frem mod 2018.

11. I notat til Statsrevisorerne af 1. november 2016 konstaterede Rigsrevisionen, at samarbejdsaftalen mellem Geodatastyrelsen og Grønlands Selvstyre om levering af søkort var under genforhandling. Det skyldtes, at produktionsmålet for 2018 på grund af udflytningen til Aalborg i 2016 ikke kunne nås. Rigsrevisionen ville fortsat følge Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets arbejde med at producere de 41 resterende søkort, herunder genetableringen af produktionssystemet efter udflytningen.

12. Der foreligger ikke en ny produktionsplan, men den danske stat og Grønlands Selvstyre indgik den 29. august 2017 en hensigtserklæring om en revideret plan for søkortlægning i Grønland. Det fremgår bl.a. af hensigtserklæringen, at der skal udarbejdes en ny troværdig produktionsplan inden udgangen af 2018 for de resterende 41 grønlandske søkort. I hensigtserklæringen står der også, at produktionen frem til udgangen af 2020 vil være under genetablering og derfor vil være lavere end i den efterfølgende periode.

13. Efter beslutningen om udflytningen af Geodatastyrelsen til Aalborg opsagde 14 ud af 15 medarbejdere deres stillinger. Kontoret, der producerer grønlandske søkort, har fra august 2017 været fuldt bemandet – bl.a. med nye udenlandske medarbejdere. Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet har oplyst, at de udenlandske medarbejdere har relevante kompetencer inden for produktion af søkort. Produktion af søkort kræver imidlertid specifikke kompetencer, der normalt oparbejdes ved sidemandsoplæring i et 3-5 årigt forløb. Det gælder bl.a. den kvalitetskontrol, som skal sikre, at kritiske informationer om skær og dybder er korrekt angivet i kortene. Geodatastyrelsen har oplyst, at man i forbindelse med oplæringen af nye medarbejdere har fortsat arbejdet med digitalisering af søkort fra tiden før udflytningen og forberedt de data, som vil indgå i de nye søkort, men der har ikke været de nødvendige kompetencer og resurser til at færdiggøre nye grønlandske søkort i 2016 og 2017.

14. Tabel 1 viser status primo 2018 på produktion af søkort efter den oprindelige aftale med Grønlands selvstyre. Tabellen er markeret med grå i den periode, hvor samarbejdsaftalen har været under genforhandling.

Tabel 1. Geodatastyrelsens planlagte og realiserede produktion af søkort for at opfylde samarbejdsaftalen fra 2009

	2008 ¹⁾	2009	2010	2011	2012	2013 ²⁾	2014	2015	2016	2017	2018	I alt
Planlagt søkortproduktion	2	4	3	3	4	6	6	9	10	12	14	73
Realiseret søkortproduktion	2	4	4	2	3	2	7	8	0	0		
Realiseret i alt	2	6	10	12	15	17	24	32	32	32		
Samlet efterslæb +/-	-	-	+1	-	+1	+5	+4	+5	Aftale under genforhandling ³⁾			

¹⁾ De søkort, der er produceret i perioden 2008-2009, er omfattet af aftalen med Grønlands Selvstyre.

²⁾ Geodatastyrelsen oplyste efter beretningens færdiggørelse i 2013, at der kun forventedes at blive udgivet 2 søkort i 2013.

³⁾ Aftalen er i 2016 kommet under genforhandling, og udviklingen i det samlede efterslæb pr. år er derfor ikke relevant.

Kilde: Rigsrevisionen på baggrund af Geodatastyrelsen.

15. Det fremgår af tabel 1, at Geodatastyrelsen i perioden 2008-2017 har produceret 32 ud af de 73 søkort, der skulle leveres ved udgangen af 2018 i forhold til den oprindeligt planlagte produktion. Det fremgår også, at styrelsen ikke har produceret søkort siden udflytningen i 2016. Geodatastyrelsen har oplyst, at det er deres vurdering, at der fortsat vil gå nogle år, inden de nye medarbejdere i fuldt omfang kan varetage produktionen af søkort over Grønland. Det fremgår af styrelsens mål- og resultatplan, at 2 søkort forventes færdiggjort i 2018.

Geodatastyrelsen har også oplyst, at der er truffet beslutning om at indføre ét fælles produktionssystem i Geodatastyrelsen til produktion af søkort. I dag foretages produktionen af søkort over de danske og grønlandske farvande i 2 forskellige systemer. Formålet med ét produktionssystem er bl.a. at effektivisere produktionen ved fx at undgå parallelle produktionslinjer og mange manuelle processer. Således vil de 2 søkortområder nemmere kunne dele medarbejderressourcerne og samarbejde om systemudvikling og kompetenceopbygning. Geodatastyrelsen forventer at sende produktionssystemet i udbud i 2. kvartal 2018. Styrelsen har oplyst, at det vil være muligt at benytte eksterne konsulenter til dele af produktionen eller modtage udvidet støtte fra den valgte systemleverandør, hvis implementeringen af et nyt produktionssystem skulle medføre en væsentlig forsinkelse i produktionen af grønlandske søkort.

16. Vi kan konstatere, at der endnu ikke foreligger en ny plan for produktionen af grønlandske søkort, men at der er indgået en hensigtserklæring mellem den danske stat og Grønlands Selvstyre om, at en ny produktionsplan skal være klar inden udgangen af 2018. Det vides derfor endnu ikke, hvornår de resterende 41 ud af de 73 oprindeligt planlagte søkort kan leveres. Rigsrevisionen kan konstatere, at udflytningen har haft negative konsekvenser for Geodatastyrelsens produktion. Vi kan også konstatere, at der ikke er færdiggjort nye grønlandske søkort i 2016 eller i 2017, og at Geodatastyrelsen vurderer, at produktionen frem til udgangen af 2020 vil være under genetablering. Rigsrevisionen vil fortsat følge Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets arbejde med at producere de 41 resterende søkort, herunder etableringen af et nyt produktionssystem efter udflytningen.

Havmiljøanordningen

Havmiljøet i Grønlands eksklusive økonomiske zone var reguleret af anordning nr. 1035 af 22. oktober 2004 om ikrafttræden for Grønland af lov om beskyttelse af havmiljøet. Anordningen kaldes havmiljøanordningen.

Havmiljøet i Grønlands eksklusive økonomiske zone er siden 1. januar 2018 blevet reguleret af lov nr. 1534 af 19. december 2017 om beskyttelse af havmiljøet i den eksklusive økonomiske zone ved Grønland.

Havmiljøanrån er Forsvarets mulighed for at kalde et skib op for at indhente oplysninger om skibet, herunder dets last og oliejournal.

Værnsfælles Forsvarskommando er Forsvarets overordnede militære myndighed. Den består af 5 stabe og 2 kommandoer, heriblandt Arktisk Kommando.

Arktisk Kommando er en territorial kommando med et ansvarsområde, der strækker sig fra farvandet omkring Færøerne i øst, fra Grønlandshavet og det Arktiske Hav i nord, henover Danmarksstrædet og Irminger Havet til Davidsstrædet og Baffin Bugten mellem Canada og Grønland.

Arktisk Kommando løser følgende opgaver:

- det militære forsvar af Grønland og Færøerne
  - overvågnings- og suverænitetshævdelse
  - fiskeriinspektion
  - eftersøgnings- og redningstjeneste
  - miljøovervågning
  - forureningsbekæmpelse
  - søopmåling
- diverse støtteopgaver for det civile samfund.

Forsvarsministeriets kontrol med skibe i grønlandske farvande

17. Statsrevisorerne bemærkede, at Forsvarets indsats med at overvåge havmiljøet og håndhæve havmiljøanordningen i Grønland havde været utilstrækkelig. Statsrevisorerne kritiserede, at Forsvaret, siden havmiljøanordningen trådte i kraft i 2004, ikke havde kontrolleret, om reglerne blev overholdt, fx via forebyggende kontrol med, om skibe overholdt reglerne for transport med forurenende stoffer.

18. Forsvarsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at der fra september 2013 var indført forebyggende kontrol af skibe i grønlandske farvande ved havmiljøanrån. Forsvarsministeriet har yderligere oplyst, at ved et havmiljøanrån bliver et handelsskib eller et fiskeskib i grønlandske farvande, der er større end 150 bruttotons, kontaktet af Arktisk Kommandos skibe eller fly. Rigsrevisionen ville følge forsvarsministerens kontrol med gennemførelse af havmiljøanrån af skibe i grønlandske farvande.

19. I notat til Statsrevisorerne af 1. november 2016 fandt Rigsrevisionen det tilfredsstillende, at Forsvarsministeriet havde iværksat forebyggende havmiljøanrån af skibe. Rigsrevisionen konstaterede, at ministeriet løbende arbejdede med at fokusere indsatsen mod de skibe, der indebærer størst risici for mennesker og miljø, og var enig i, at dette fremadrettet burde afspejles i målsætningerne i resultatkontrakten. Rigsrevisionen ville derfor fortsat følge Forsvarsministeriets målfastsættelse og målopfyldelse.

Målfastsættelse

20. Værnsfælles Forsvarskommando har siden 2014 opjusteret resultatkontraktens mål for antal gennemførte havmiljøanrån af alle handels- og fiskeskibe inkl. tankskibe og krydstogtskibe over 150 bruttotons i grønlandske farvande. Målet er således steget fra 5 % i 2014 til 80 % i 2017. Forsvarsministeriet har oplyst, at Værnsfælles Forsvarskommando med udgangspunkt i Forsvarets havmiljørisikoanalyse prioriterer at anråbe skibe, der repræsenterer en forøget fare i relation til havmiljø, og skibe, der befinder sig i områder med forhøjet risiko for oliespild. Derfor har Værnsfælles Forsvarskommando fra 2017 også indført mål om, at 95 % af alle tankskibe og 95 % af alle maskindrevne skibe over 10.000 bruttotons skal anråbes.

Målopfyldelse

21. Både i 2016 og 2017 levede Værnsfælles Forsvarskommando op til målene om gennemførte havmiljøanrån. Endvidere opfyldte Værnsfælles Forsvarskommando målene om antal kontroller med tankskibe og maskindrevne skibe over 10.000 bruttotons.

22. Vores gennemgang af havmiljøanråbene foretaget af Arktisk Kommando i perioden 2016-2018 har vist, at der har været en manglende stringens i forbindelse med registrering af de anråbte skibes position. Forsvarsministeriet har oplyst, at ministeriet på baggrund heraf har præciseret, at fremtidige registreringer skal ske, når anråbet foretages. Vores gennemgang har også vist, at hvor det tidligere udelukkende var Arktisk Kommandos skibe og fly, der havde til opgave at foretage anråbene, foretages de nu næsten udelukkende af den vagthavende officer over radio fra land. Ministeriet har oplyst, at det skyldes operationsområdets omfattende størrelse set i relation til antallet af indsatte skibe og fly, og at anrån fra land giver en bedre prioritering og anvendelse af resurserne set i forhold til Arktisk Kommandos samlede opgaveløsning. Ministeriet vurderer ikke, at metoden har haft indflydelse på kvaliteten af anråbene. Ministeriet har herudover oplyst, at havmiljøanrån fortsat gennemføres fra skibe og fly i relevant omfang.

23. Rigsrevisionen finder Forsvarsministeriets indsats med at overvåge havmiljøet og håndhæve havmiljøanordningen i Grønland tilfredsstillende. Ministeriets målfastsættelse og målopfyldelse understøtter nu en fokuseret indsats mod de skibe, der indebærer størst risici for mennesker og miljø i Grønland. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

Forsvarsministerens initiativer på SAR-området og bekæmpelse af havmiljøforurening

24. Statsrevisorerne kritiserede, at Forsvaret ikke havde vurderet risikoen for forurening af havmiljøet i rigsfællesskabets dele af Arktis, og at Forsvaret ikke havde sikret tilstrækkelig uddannet personel og udstyr til at varetage kontrolopgaven. Statsrevisorerne fandt det særligt væsentligt, at Forsvaret sikrer, at det udstyr, der er placeret i Danmark, og som skal anvendes i Arktis til SAR og til bekæmpelse af forurening af havmiljøet, er egnet til arktiske forhold.

25. Forsvarsministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at havmiljø ville indgå i en analyse af Forsvarsministeriets opgaveløsning i Arktis, der også ville omfatte en vurdering af udstyret til bekæmpelse af forurening i arktiske forhold, herunder placeringen af udstyret og reaktionstiden for at få udstyret til ulykkesstedet. Ministeren oplyste også, at der sideløbende ville blive udført en risikoanalyse for havmiljøet i Grønland. Begge analyser forventedes afsluttet inden udgangen af 2014. Ministeren oplyste endvidere, at udvalgt personale havde gennemført supplerende uddannelse, og at der fremadrettet ville være uddannede havmiljøspecialister tilknyttet alle Forsvarets skibe i Arktis.

26. Rigsrevisionen fandt det i notat til Statsrevisorerne af 1. november 2016 tilfredsstillende, at Forsvarsministeriet havde uddannet havmiljøspecialister, som er del af besætningen på Forsvarets skibe. Rigsrevisionen konstaterede også, at ministeriets fremtidige opgaveløsning og havmiljøberedskab tager udgangspunkt i et analysearbejde, der har været forsinket. Rigsrevisionen ville derfor fortsat følge Forsvarsministeriets arbejde med at styrke opgaveløsningen og havmiljøberedskabet i Arktis.

Styrket havmiljøberedskab

27. Efter færdiggørelsen af analysearbejdet har Forsvarsministeriet vedtaget et oplæg til havmiljøberedskab i Grønlands eksklusive økonomiske zone. Oplægget følger de anbefalinger, som fremkom af Forsvarsministeriets analyserapporter, fx risikoanalysen for havmiljøet i Grønland. Dermed kan Værnsfælles Forsvarskommando nu investere i materiel, der kan være fundamentet i det fremtidige danske havmiljøberedskab i Grønland. Oplægget indebærer, at materiellet sammensættes af en kombination af forureningsbekæmpelsesmateriel, der er mobilt, egnet til arktiske forhold og kan oplagres i Grønland.

Nye initiativer

28. Forsvarsministeren og Grønlands nuværende departement for natur og miljø har i marts 2017 indgået en principaftale om forureningsbekæmpelse i farvandene ved Grønland (ud til 3 sømil). Ifølge principaftalen kan Grønlands Selvstyre i tilfælde af omfattende forurening med olie og kemikalier i farvande ved Grønland anmode den danske stat om at bekæmpe forureningen, og den danske stat har pligt til at imødekomme en sådan anmodning og afholde udgifterne til bekæmpelsen heraf. Forsvarsministeriet har oplyst, at Værnsfælles Forsvarskommando arbejder på et oplæg, der kan imødekomme principaftalen, så Forsvaret også kommer i besiddelse af eller får adgang til materiel, der kan bekæmpe forurening tæt på kysten, fx på lavt vand.

29. Rigsrevisionen finder Forsvarets arbejde med at styrke opgaveløsningen og havmiljøberedskabet i Grønland tilfredsstillende. Således vil Danmarks fremtidige havmiljøberedskab i Grønland være egnet til arktiske forhold, kunne indsættes hurtigt andre steder i Grønland og kunne bestå af forskellige bekæmpelsesmetoder, hvorfra det bliver muligt at vælge den mest hensigtsmæssige metode. Rigsrevisionen finder det ligeledes tilfredsstillende, at Forsvarsministeriet har afklaret forventningerne til dansk assistance til Grønland i tilfælde af omfattende forurening inden for 3 sømil. Rigsrevisionen vurderer derfor, at denne del af sagen kan afsluttes.

Grønlands eksklusive økonomiske zone udgør området fra 3 til 200 sømil fra land. I denne zone har Miljø- og Fødevarerministeriet det lovgivningsmæssige ansvar. Forsvarsministeriet har ansvaret for at bekæmpe olie- og kemikalieforurening.

Grønland har overtaget havmiljøopgaverne inden for søterritoriet, dvs. de indre territorialfarvande og ud til 3 sømil. Her har Grønlands Selvstyre ansvaret for lovgivningen på havmiljøområdet og for at bekæmpe forurening af havmiljøet. Grønlands Selvstyre kan dog anmode danske myndigheder om at bistå med at bekæmpe forurening.

Miljø- og fødevareministerens opdatering af retsgrundlaget for havmiljøet

30. Statsrevisorerne fandt det i kraft af de ændrede risici særligt væsentligt, at de danske myndigheder styrkede de forebyggende indsatser.

31. Miljøministeren oplyste i sin redegørelse til beretningen, at ministeriet ville i gang med at vurdere, om der var behov for ændringer i retsgrundlaget for beskyttelse af havmiljøet i Grønland. Der blev i den forbindelse igangsat et arbejde med at afklare myndighedskompetencerne i relation til havmiljøområdet i Grønland. Rigsrevisionen ville derfor følge udviklingen i miljøministerens (nu miljø- og fødevareministerens) vurdering af behovet for opdatering af retsgrundlaget for beskyttelse af havmiljøet. Rigsrevisionen forventede i den sammenhæng, at miljøministeren sammen med forsvarsministeren vurderede, om opfølgningen på havmiljøanordningen kunne styrkes.

32. Rigsrevisionen fandt i notat til statsrevisorerne af 1. november 2016 Miljø- og fødevareministeriets initiativ til opdatering af retsgrundlaget for beskyttelse af havmiljøet tilfredsstillende. Rigsrevisionen kunne konstatere, at ministeriet havde foretaget en gennemgang af reglerne om tilsyn og miljøberedskab, og at ansvaret nu var klarere beskrevet. Rigsrevisionen ville følge vedtagelsen af loven.

33. Rigsrevisionen kan konstatere, at Inatsisartut tilsluttede sig lovforslaget i maj 2017, og loven blev vedtaget ultimo 2017 uden ændringer til lovforslaget og trådte i kraft den 1. januar 2018. Dermed har miljø- og fødevareministeren bl.a. fået bemyndigelse til at fastsætte yderligere regler via bekendtgørelser, så fremtidige internationale regler som udgangspunkt kan implementeres på en enkelt måde. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at lovgivningen understøtter en styrkelse af de danske myndigheders forebyggende indsatser, og at denne del af sagen kan afsluttes.

Inatsisartut er Grønlands folkevalgte forsamling (Landstinget).

Lone Strøm